

Συνταγματική Δομή, Οικονομική Διάρθρωση και Βιωσιμότητα του Κράτους

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι η οικονομική διάσταση μιας λύσης του Κυπριακού προβλήματος θα είναι ζωτικής σημασίας για τη βιωσιμότητα του κράτους. Γι' αυτό και οι οικονομικοί παράγοντες με την ευρεία έννοια του όρου θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπ' όψιν στη μελέτη οποιουδήποτε σχεδίου. Η αναμενόμενη βοήθεια από την ΕΕ για την ανοικοδόμηση είναι αξιοσημείωτη αλλά όχι επαρκής. Και η επιστροφή εδαφών είναι σημαντική, αλλά το σχέδιο θα πρέπει να αξιολογηθεί σφαιρικά. Θα πρέπει δηλαδή να μην χάσουμε το δάσος για το δέντρο. Με αυτό το σκεπτικό υπογραμμίζεται ότι η παραγνώριση των βασικών κανόνων εύρυθμης λειτουργίας της οικονομίας ενός κράτους συνεπάγεται οδυνηρές εκπλήξεις. Εκ πρώτης όψεως διαφαίνεται, εμμέσως πλην σαφώς, ότι το σχέδιο Ανάν δεν λαμβάνει επαρκώς υπ' όψιν οικονομικούς παράγοντες και δεδομένα.

Εξ ορισμού η συνταγματική δομή ενός κράτους επηρεάζει καθοριστικά την οικονομική διάρθρωση της χώρας και κατ' επέκταση τις οικονομικές της επιδόσεις. Η οικονομική διάρθρωση ενός κράτους περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις σχέσεις μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, το νομικό πλαίσιο που διέπει την οικονομική δραστηριότητα, το φορολογικό σύστημα, τις κρατικές δαπάνες, τον τρόπο λήψης και υλοποίησης των αποφάσεων που έχουν σχέση με την οικονομία, τις σχέσεις εργοδοσίας και συντεχνιών και την τριμερή συνεργασία. Καθοριστικής σημασίας είναι επίσης το κατά πόσον υπάρχουν ή όχι στρεβλώσεις στην οικονομία. Έτσι, μεταξύ άλλων, οι κυβερνητικές δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι ένας σημαντικός δείκτης που αναμφίβολα και αναπόφευκτα επηρεάζει την οικονομική διάρθρωση μιας χώρας.

Υπενθυμίζεται ότι για το 2002 στις ελεύθερες περιοχές το εν λόγω ποσοστό προσεγγίζει το 40%. Είναι προφανές ότι στην περίπτωση προώθησης του σχεδίου Ανάν και ενός τρικέφαλου κράτους θα επέλθει σημαντική άνοδος των κυβερνητικών δαπανών. Εάν λόγω άγνοιας ή παραλείψεων δεν ληφθούν υπ' όψιν βασικοί κανόνες εύρυθμης λειτουργίας μιας οικονομίας, όπως έχει ήδη αναφερθεί πιο πάνω, και οι κρατικές δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ προσεγγίσουν ή ακόμη ξεπεράσουν το 50%, οι προοπτικές θα είναι δυσοίωνες. Μια τέτοια εξέλιξη θα δυναμιτίσει την πορεία της Κυπριακής οικονομίας με απρόβλεπτες συνέπειες. Η δυσαρέσκεια που θα προκύψει από ένα ανεπιθύμητο πολιτικό σύστημα και σοβαρά οικονομικά προβλήματα ενδεχομένως θα δημιουργήσουν ένα εκρηκτικό μείγμα.

Στην προκειμένη περίπτωση είναι εύλογο να διερωτηθεί κανείς για τις δαπάνες λειτουργίας ενός τρικέφαλου κράτους καθώς και για ενδεχόμενα προβλήματα που πιθανόν να προκύψουν από αδιέξοδα λόγω των δύσκαμπτων μηχανισμών λήψεως αποφάσεων. Επιπρόσθετα θα πρέπει να μας προβληματίσει η πορεία σύγκλισης του βιοτικού επιπέδου των δύο κρατιδίων/κοινοτήτων χωρίς την απρόσκοπτη λειτουργία των νόμων της αγοράς. Η προσπάθεια αυτή θα θυμίζει την ιστορία αλλά και την τιμωρία του Σίσυφου.

Τέλος πρέπει να σημειωθεί ότι αναπόφευκτα θα επηρεασθεί και η πορεία ένταξης της Κύπρου στην Ευρωζώνη. Εάν εκτροχιασθούν οι οικονομικές επιδόσεις της χώρας λόγω των προβλημάτων που έχουμε ήδη αναφέρει (και δεν είναι τα μόνα), τότε θα επηρεασθεί δυσμενώς και η αξία της Κυπριακής λίρας ενώ η ένταξη στην Ευρωζώνη θα καθυστερήσει πολύ.

Εν κατακλείδι, υπογραμμίζεται ότι όσο πιο ευέλικτη είναι η οικονομική διάρθρωση ενός κράτους τόσο πιο θετικά είναι τα αποτελέσματα για την οικονομία. Με το ίδιο σκεπτικό, όσο πιο δύσκαμπτη και στρεβλωτική είναι η οικονομική διάρθρωση μιας χώρας τόσο πιο αρνητικές είναι οι επιπτώσεις στην οικονομία. Αναφέρονται ως παραδείγματα δυσκαμψίας και στρεβλώσεων η Σοβιετική Ένωση και η Τσεχοσλοβακία, οι οποίες διαλύθηκαν εκ των έσω.